

Олена Шевчук

Старший викладач кафедри конституційного,
адміністративного та міжнародного права
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Б. Хмельницького, м. Хмельницький,
<https://orcid.org/0000-0003-1416-8595>
ulia081112@gmail.com

Андрій Ковальський

Слухач 371 навчальної групи
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Б. Хмельницького, м. Хмельницький
andrsy_kovalskiy@ukr.net

СВІТОВИЙ ДОСВІД БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ ТА МОЖЛИВІСТЬ ЙОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

У статті досліджується зарубіжний досвід у сфері запобігання та протидії корупції. Окреслено міжнародні та європейські стандарти боротьби з корупцією, які встановлені у світовими організаціями в міжнародних правових актах. Надано оцінку рівня корупції та ефективності заходів, які застосовуються для її протидії органами публічної влади нашої держави. Здійснено аналіз антикорупційної політики найбільш розвинутих країн світу, таких як Сінгапур, Південна Корея, Китай, Німеччина, Нідерланди, Швеція, Данія, Фінляндія, Румунія. Виділено основні позитивні заходи діяльності цих держав, спрямованої на боротьбу з корупцією. Вивчено особливості зарубіжного досвіду взаємодії влади та громадськості для протидії корупції. Узагальнено фактори, що перешкоджають мінімізації та подоланню явища корупції. Надано оцінку можливості застосування позитивного досвіду боротьби з корупцією в Україні. Виділено основні засади успішної антикорупційної політики зарубіжних країн, які є прийнятними для впровадження в умовах нашої держави. Визначено комплекс антикорупційних заходів, необхідних для ефективної протидії корупції в Україні.

Серед таких заходів можна назвати: політична воля уряду, існування безкомпромісної та незалежної судової системи; активна участь громадськості у забезпеченні контролю за діяльністю органів державної влади, створення авторитету та забезпечення соціальних гарантій державних службовців; ефективне функціонування спеціальних органів по боротьбі з корупцією та неминуче притягнення винних осіб до відповідальності здійснення громадського контролю за корупцією через інститут викривачів; конфіскація майна осіб, які не можуть підтвердити правомірність його походження; робота засобів масової інформації у пропагуванні боротьби із корупцією та висвітлення корупційних правопорушень та стану боротьби із ними; поновлення криміналізації статті за незаконне збагачення.

Ключові слова: корупція; антикорупційна діяльність; протидія корупції; міжнародний досвід.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. На сьогодні явище корупції є однією із найактуальніших проблем сучасності, вирішення якої належить до пріоритетних завдань для багатьох країн, в тому числі і для України. Це негативне явище впливає на діяльність усіх сфер суспільного життя та

являється чинником, що перешкоджає економічному розвитку та соціальному благополуччю країни, призводить до порушення прав людини, породжує недовіру населення до влади, а також підриває авторитет держави на міжнародній арені. Саме тому проблема протидії та запобігання корупції залишається актуальною і є предметом багатьох наукових досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Напрямки удосконалення антикорупційної політики України на підставі міжнародного досвіду вже неодноразово були предметом дослідження вчених, зокрема, В. М. Трепак, І. В. Корулі, А. В. Солонар. К. Ростовської. Проте зазначеними науковцями не зверталася увага на окремі заходи боротьби з корупцією, які ефективно використовуються в інших країнах та можуть бути запозичені для протидії корупції в Україні.

Метою дослідження є аналіз позитивного міжнародного досвіду протидії корупції та оцінка можливості запровадження ефективних заходів антикорупційної політики інших держав в Україні.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Світовий досвід антикорупційної політики досить різноманітний. Конкретні заходи, які використовуються для боротьби з корупцією в певній державі залежить від багатьох факторів. Зокрема, на цей процес впливає рівень економічного розвитку країни, її політична культура та державне управління. Разом з тим, основоположні засади і методи боротьби з корупцією є спільними для більшості держав.

В Україні протягом усього часу її незалежності запроваджуються заходи для протидії корупції. Наша держава є учасницею низки антикорупційних програм, які створені на міжнародному рівні. Однак, як показує практика, у нашій державі методи боротьби з корупцією є малоефективними, оскільки поширення цього явища не втрачає своїх масштабів.

Як зазначає В. М. Трепак, серед основних факторів, що заважають ефективній антикорупційній діяльності щодо зниження рівня корупції в

Україні, є: 1) соціально-економічний розвиток, який передбачає безпосереднє формування умов для поширення такого явища, як корупція; 2) культурно-історичний розвиток держави, зокрема, дотримання традицій і етичних норм поведінки, особливості менталітету населення (у державах, яким притаманний патерналізм, населення переважно вірить у те, що високопосадовці самостійно вирішують усі проблеми, а також не вважає за доцільне втручатись у політичне та правове життя); 3) традиційне сприйняття представників влади як престижної привілейованої групи осіб з великими можливостями й імунітетом до відповідальності, які дбають про вузькокорпоративні та сімейні інтереси на противагу загальним інтересам громадян [1, с. 237].

Початком розвитку міжнародно-правового регулювання у сфері боротьби з корупцією можна вважати прийняття 15 грудня 1975 року резолюції Генеральної Асамблеї ООН. Вказаний документ закликає уряди всіх країн вжити на національному рівні необхідних заходів щодо запобігання та протидії корупції, які вони вважатимуть доцільними, включаючи законодавчі. Визначені резолюцією завдання уточнено та деталізовано в різних документах, прийнятих у рамках ООН, а саме: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Боротьба з корупцією» від 12 грудня 1996 року, Декларація ООН «Про боротьбу з корупцією та хабарництвом у міжнародних комерційних операціях» від 1996 року; Керуючі принципи для ефективного виконання Кодексу поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку від 1989 року; Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб від 1996 року містить рекомендації, дотримання яких державними посадовими особами необхідне для належного виконання ними службових обов'язків.

Проте однією з найважливіших у сфері протидії корупції слід вважати Конвенцію ООН проти корупції, яка прийнята на 58 сесії Генеральної Асамблеї ООН у жовтні 2003 року. Ця Конвенція визначила фундаментальні засади антикорупційної політики держав-учасниць цього міжнародного договору та встановила вектори розвитку національного законодавства у цій сфері. Конвенція передбачає низку базових заходів для держав-учасниць,

спрямованих на запобігання корупції. Так, відповідно до Конвенції, кожна держава-учасниця, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, розробляє і здійснює або проводить ефективну скоординовану політику протидії корупції, яка сприяє участі суспільства і відображає принципи правопорядку, належного управління державними справами й державним майном, чесності й непідкупності, прозорості й відповідальності. Кожна держава-учасниця прагне встановлювати й заохочувати ефективні види практики, спрямовані на запобігання корупції, та прагне періодично проводити оцінку відповідних правових інструментів та адміністративних заходів з метою визначення їхньої адекватності з погляду запобігання корупції та боротьби з нею [2].

Також неможливо переоцінити роль Ради Європи у боротьбі з корупцією. Досягненням Ради Європи є розробка сучасних антикорупційних стандартів, європейських антикорупційних конвенцій та створення спеціалізованого контрольного органу за дотриманням антикорупційних стандартів у державах-членах Ради Європи – Групи держав проти корупції (GRECO). Європейські стандарти у сфері протидії корупції містяться у низці важливих міжнародних документах: Кримінальній конвенції про боротьбу з корупцією, Цивільній конвенції про боротьбу з корупцією та Додатковому протоколі до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією. Приєднавшись до цих конвенцій та до Групи держав проти корупції (GRECO), Україна взяла на себе міжнародні зобов'язання створити ефективну антикорупційну політику, впровадити дієвий механізм протидії корупції [3, с. 119].

Незважаючи на обов'язковість для України визначених міжнародними актами стандартів у сфері боротьби з корупцією, з боку органів державної влади нашої країни відслідковуються лише окремі спроби боротьби з корупцією, що свідчить про недосконалість механізму подолання цього явища та неефективність застосовуваних методів. Окремим державам вдалося мінімізувати рівень корупції шляхом запровадження комплексних заходів. У

зв'язку з цим існує необхідність дослідити міжнародний досвід у сфері протидії корупції та оцінити можливість адаптації дієвих механізмів в Україні.

Однією із країн з найнижчим рівнем корупції є Сінгапур. Антикорупційна політика цієї держави складається із декількох елементів. Насамперед, для протидії корупції було створено спеціалізований орган – Бюро з розслідування випадків корупції, який наділений широким колом повноважень. Також прийнято Акт про запобігання корупції, яким визначається чіткий перелік діянь, що є злочинами, та передбачено відповідальність за їх вчинення.

Велике значення для подолання корупції у Сінгапурі мало запровадження електронного урядування, що дало змогу громадянам відкрито та прозоро отримувати адміністративні послуги через інформаційно-комунікаційні системи. Важливе значення для протидії корупції у Сінгапурі відіграє встановлення на законодавчому рівні поняття «презумпція корумпованості». Це означає, що кожна особа, яка підозрювалася в отриманні хабара, вважається винною, і щоб уникнути відповідальності, повинна самостійно довести протилежне.

Крім того, для запобігання вчиненню корупційних правопорушень запроваджено щорічну звітність про доходи та майно службових осіб. Разом з тим, у Сінгапурі було значно підвищено оплату праці чиновників. Так, зарплата державного службовця прирівнюється до доходу успішного працівника у приватному секторі. Не менш важливу роль для протидії корупції у державі відіграють ЗМІ, які вважаються четвертою гілкою влади й гостро реагують на всі факти корупції.

У Південній Кореї ключовим заходом подолання корупції стала програма прозорості, яка працює вже близько 20 років і являє собою онлайн-систему розгляду органами державної влади заяв громадян. Запровадження цієї програми виключає можливість особистого контакту з посадовими особами. У такий спосіб вплив на прийняття рішень з боку заінтересованих осіб зводиться до мінімуму.

Крім того, система прозорості «OPEN» дозволяє будь-якому повнолітньому громадянину не лише заявляти про корупцію онлайн, але й контролювати через інтернет стан розгляду своєї заяви. Кожна скарга про факт корупції повинна розслідуватися в обов'язковому порядку.

Китай у боротьбі з корупцією відзначається менш гуманними методами. Антикорупційні закони Китаю за злочини у сфері корупції передбачають суворі покарання: позбавлення волі або смертну кару. Проте слід зазначити, що досвід Китаю щодо боротьби з корупцією є не кращим прикладом для перейняття нашою державою. У першу чергу це пов'язано з тим, що Конституцією України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека проголошуються найвищою соціальною цінністю. Тому такий вид покарання як смертна кара є недопустимим в демократичній державі.

Ефективними заходами антикорупційної спрямованості в Китайській Народній Республіці визнано: налагодження прозорості взаємодії органів державної влади з громадянами й організаціями; забезпечення громадського контролю за діяльністю державних службовців; контроль в різних сферах; забезпечення ротації чиновників для запобігання утворенню корумпованих зв'язків; встановлення обмежень щодо зайняття посад державної служби заборона для близьких родичів, де особа займає керівну посаду; оперативне реагування на заяви громадян та виклики, що надходять на гарячу телефонну лінію для анонімного повідомлення про факти корупції або зловживання службовим становищем.

Заслуговує на увагу досвід боротьби з корупцією у європейських країнах, які в більшій мірі орієнтовані на запобігання корупції, ніж на боротьбу з нею. Для прикладу, ключовим елементом антикорупційної політики скандинавських країн є концепція державного управління «Добре управління» (Good Governace). Ця система державного управління у сфері боротьби з корупцією характеризується, зокрема, участю громадян у прийнятті рішень; прозорістю доходів, рішень, дій державних службовців; оперативною реакцією на потреби суспільства; підконтрольністю державних органів громадськості.

Серед держав з найнижчим рівнем корупції є Данія. У цій країні немає спеціалізованого органу по боротьбі з корупцією, а вся антикорупційна політика побудована на засадах прозорості, відкритості та доступності. Данії притаманна інформаційна прозорість діяльності державних структур, відкритість процедури прийняття ними рішень і вільний доступ громадськості до документів, на яких ці рішення ґрунтуються.

Крім того, Данія розвиває та впроваджує антикорупційну політику не лише всередині державного апарату, але і при співробітництві приватних суб'єктів з іноземними контрагентами. Так, у зазначеній країні функціонує Агентство міжнародного розвитку, що розвиває політику абсолютної нетерпимості корупції в межах компанії та у процесі взаємодії із зовнішніми партнерами. Усі контракти цього органу містять антикорупційні застереження, що стосуються всіх умов договору. Також контрагенти повинні підписувати декларацію про заборону хабарництва як прояву корупції. Порушення цих положень має наслідком розірвання контракту та відмови від подальшого співробітництва. Відповідний досвід є актуальним і для України, оскільки питання залучення інвестицій у державу є складним та тривалим процесом формування іміджу держави.

До країн скандинавської моделі протидії корупції належить також Фінляндія. Слід зазначити, що багато науковців заперечують наявність у цій країні корупції як такої, вказуючи, що головною причиною мінімального рівня цього явища є створення несприятливих умов для її існування та високий рівень економічного розвитку держави. Відсутність корупції у Фінляндії, насамперед, зумовлено створенням безкомпромісної та незалежної судової системи, що виключає будь-який вплив з боку зацікавлених осіб, не зважаючи на їхній статус та рівень доходів.

Державна служба Фінляндії характеризується високою професійністю сталістю складу державних службовців, що пов'язано із матеріальними та соціальними гарантіями. У Фінляндії, як і в Данії, відсутній спеціальний орган по боротьбі з корупцією.

Схожа модель протидії корупції застосовується у Нідерландах. Також в цій країні запроваджено жорсткий громадський контроль за діяльністю державних службовців. Громадськість активно залучена до протидії корупції через інститут викривачів, який успішно працює в цій державі та заохочується владою. Важливе значення для підтримання мінімального рівні корупції у Нідерландах відіграють ЗМІ, які можуть проводити розслідування та оприлюднювати факти корупції. Відповідальність за вчинення корупційних правопорушень, окрім основного покарання, передбачає позбавлення всіх соціальних пільг, гарантованих державним службовцям, та можливості вдруге працювати у цій сфері.

Позитивний досвід запобігання та протидії корупції має Швеція. У цій країні механізм боротьби з правопорушеннями у сфері корупції базується на чотирьох основних принципах: заборона особистих контактів громадян з чиновниками, обов'язкове декларування доходів державними службовцями; обмеження готівкових розрахунків (заборонено приймати готівкові платежі більш ніж на 5–6 тисяч євро), повна відкритість діяльності влади. Всі декларації чиновників у доступному для громадськості режимі, при цьому фіскальні органи регулярно їх перевіряють на виявлення ознак раптового збагачення.

Загалом у Швеції проблема корупції не розглядається як така, що становить небезпеку для суспільства, у зв'язку з цим у цій країні не існує спеціалізованого органу по боротьбі з корупцією. Вже більше 20 років у державі працює громадська організація «Демократичний аудит», до якої входять провідні шведські політологи, економісти, науковці. Організація проводить незалежний моніторинг корумпованості різних сфер життя суспільства.

Антикорупційна політика Німеччини спрямована, в першу чергу, на створення нормативно-правової бази, яка зводить до мінімуму можливість відмивання коштів. У цій державі законодавством передбачена можливість конфіскації майна осіб, які не можуть пояснити та довести правомірність джерела його походження.

Крім того, законодавство Німеччини передбачає обов'язок банківських умов надавати контролюючим органам інформацію про операції з грошима, сума по яких перевищує 20 000 німецьких марок, за умови, що така інформація буде використовуватися виключно для проведення розслідування.

Цікавим є досвід Румунії у сфері боротьби з корупцією. Спеціальний орган - Національний антикорупційний директорат, що запобігає проявам корупції, уповноважений, зокрема, розслідувати фінансове шахрайство з коштами Євросоюзу, зловживання посадовими обов'язками. Національний антикорупційний директорат Румунії є правоохоронним органом. Також функції полягають у кримінальному переслідуванні осіб, які вчинили корупційне правопорушення. Виявлення злочину, відкриття кримінального провадження інколи блокується невизнанням вини обвинуваченим, тактикою адвокатів, які спростовують доказову базу. Вказані чинники призводять до зволікання у притягненні до відповідальності винних осіб, поверненні до бюджету незаконно здобутих коштів.

Чинне законодавство Румунії передбачає можливість перевірки спадку, залишеного особою, яка підозрювалась у вчиненні корупційних правопорушень, однак не може бути притягнута до відповідальності через її смерть. Незважаючи на те, що спадкоємці нібито є законними набувачами активів, вони не можуть перешкоджати проведенню розслідування та перевірці джерел походження майна. У разі доведення корупційного походження майна та коштів, воно підлягає конфіскації за загальним правилом. Для вибіркової поточної перевірки державних службовців, співробітників правоохоронних органів на корупційну вразливість допускається тестова перевірка на добросовісність (провокація). Метою застосування такого заходу є оцінка (моніторинг) ризиків [4].

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Підсумовуючи аналіз механізмів боротьби з корупцією в окремих країнах, варто зазначити, що обрана модель протидії корупції певною державою,

насамперед, залежить від її рівня політичного та економічного розвитку, конкретних проблем цієї держави. Разом з тим, можна виділити універсальні заходи, без застосування яких не проводиться антикорупційна політика жодної із країн. Це, по-перше, політична воля уряду та законодавчого органу держави, оскільки правові та адміністративні заходи не можуть проводитися, якщо на це немає волі вищих органів державної влади. По-друге, вагоме значення для боротьби з корупцією відіграє громадськість, яка бере активну участь у виявленні корупційних правопорушень, здійсненні зі свого боку контролю за діяльністю посадових осіб.

Щодо можливості запровадження позитивного досвіду зарубіжних країн для України, слід відмітити, що навіть серед антикорупційної політики держав з найнижчим рівнем корупції немає універсальної моделі, яка повністю підходила б для наслідування Україною. Так, наприклад, для нашої держави є не зовсім прийнятним механізм боротьби з корупцією, який запроваджено у Китаї, оскільки основним заходом протидії корупції у Китаї є сувора відповідальність за корупційні правопорушення, зокрема смертна кара.

Також для України неефективним буде застосування моделей антикорупційної політики скандинавських країн в тому вигляді, в якому вони успішно працюють у цих країнах. Оскільки рівень економічного та соціального розвитку скандинавських країн значно перевищує рівень розвитку України. Тому відсутність спеціальних органів по боротьбі з корупцією, здійснення контролю в більшій мірі громадськістю, як це застосовується у зазначених державах, в Україні не забезпечить бажаного результату.

Разом з тим, у перелічених країнах є досить дієвими окремі заходи, яких не вистачає в антикорупційній політиці України, і вони можуть бути успішно застосовані в умовах розвитку нашої держави. Зокрема, в Україні не достатньо ефективно здійснюється громадський контроль, як через інститут викривачів він проводиться у Нідерландах, Південній Кореї. Також, враховуючи стан корупції нашої держави, актуальним є досвід Німеччини, яка використовує у якості заходу протидії корупції конфіскацію майна осіб, які не можуть

підтвердити правомірність його походження. До недавнього часу Кримінальний кодекс України встановлював такий злочин, як незаконне збагачення, санкцією якого серед іншого передбачена конфіскація майна, однак ця стаття була визнана Конституційним Судом України неконституційною. Тобто на даний час існує необхідність регламентувати диспозицію цієї статті так, щоб вона відповідала Конституції України.

Також важливе значення у протидії корупції відіграють засоби масової інформації, як у Нідерландах та Сінгапурі. Однак, в Україні на даний час немає незалежних ЗМІ, які могли б об'єктивно висвітлювати факти прояву корупції та оперативно реагувати на них. Крім того, необхідним є для України на прикладі досвіду Сінгапур та Фінляндії посилити авторитет судової влади та державної служби в цілому.

У випадку застосування таких заходів у сукупності з уже існуючими в Україні методами дозволило б мінімізувати рівень корупції в державі. Отже, для ефективного функціонування механізму боротьби з корупцією у нашій державі є необхідними: політична воля уряду, існування безкомпромісної та незалежної судової системи; активна участь громадськості у забезпеченні контролю за діяльністю органів державної влади, створення авторитету та забезпечення соціальних гарантій державних службовців; ефективне функціонування спеціальних органів по боротьбі з корупцією та неминуче притягнення винних осіб до відповідальності. Для подолання корупції зазначені заходи повинні бути враховані органами державної влади в антикорупційних програмах.

Список використаних джерел

1. Трепак В. М. Міжнародний досвід запровадження системи заходів антикорупційної спрямованості. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2015. № 2(10). С. 233–246.
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції, підписана 31 жовтня 2003 року, ратифікована Верховною Радою України 18 жовтня 2006 року. Законодавство України: Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_c16

3. Ростовська К. Міжнародний досвід формування та реалізації антикорупційної політики в інших державах. *Актуальні проблеми правознавства*. 2017. Вип. 4(12). С. 118–122.

4. Ахтирська Н. Міжнародний досвід боротьби з корупцією як вектор формування національної антикорупційної політики: огляд законодавства Румунії. Віче. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/4910/>

References

1. Trepak V. M. (2015). *Mizhnarodnyi dosvid zaprovadzhennia systemy zakhodiv antykoruptsiinoi spriamovanosti* [International experience in introducing anti-corruption measures]. *Yurydychnyi chasopys Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav* [Legal journal of the National Academy of Internal Affairs]. 2015. No 2(10). P. 233–246. [In Ukrainian]

2. *Konventsiaa Orhanizatsii Obiednanykh Natsii proty koruptsii, pidpysana 31 zhovtnia 2003 roku, ratyfikovana Verkhovnoiu Radoiu Ukrainy 18 zhovtnia 2006 roku* [The United Nations Convention against Corruption, signed on October 31, 2003, was ratified by the Verkhovna Rada of Ukraine on October 18, 2006]. *Zakonodavstvo Ukrainy: Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy* [Legislation of Ukraine: Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine]. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_c16 [In Ukrainian]

3. Rostovska K. (2017). *Mizhnarodnyi dosvid formuvannia ta realizatsii antykoruptsiinoi polityky v inshykh derzhavakh* [International experience in the formation and implementation of anticorruption policy in other states] *Aktualni problemy pravознаvstva* [Actual problems of law]. 2017. Issue. No 4(12). P. 118–122. [In Ukrainian]

4. Akhtyrskaya N. (2015). *Mizhnarodnyi dosvid borotby z koruptsiieiu yak vektor formuvannia natsionalnoi antykoruptsiinoi polityky: ohliad zakonodavstva Rumunii* [International experience in the fight against corruption as a vector for the formation of national anti-corruption policy: review of Romanian legislation]. *Viche* [Veche]. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/4910/> [In Ukrainian]

Olena Shevchuk and Andrii Kovalskiy. World Experience of Combating Corruption and the Possibility of its Implementation in Ukraine

International experience of formation and implementation of anticorruption policies in The article examines foreign experience in the field of prevention and counteraction to corruption. The international and European standards of combating corruption, which are established by international organizations in international legal acts, are outlined. The estimation of the level of corruption and the effectiveness of the measures applied to its counteraction to the public authorities of our state is given. Analysis of anticorruption policy of the most developed countries of the world such as Singapore, South Korea, China, Germany, the Netherlands, Sweden, Denmark, Finland, Romania. The main positive measures of these states' activities aimed at combating corruption are highlighted, namely: The peculiarities of foreign experience of interaction between the authorities and the public for combating corruption have been studied. The factors that hinder the minimization and overcoming of the phenomenon of corruption are summarized. The estimation of the possibility of using the positive experience of combating corruption in Ukraine is given. The basic principles of successful anti-corruption policy of foreign countries, which are acceptable for implementation in the conditions of our state, are allocated. The complex of anti-corruption measures necessary for effective counteraction to corruption in Ukraine is determined.

Such measures include: the political will of the government, the existence of an uncompromising and independent judicial system; active participation of the public in ensuring control over the activities of state authorities, creating authority and providing social guarantees to civil servants; the effective functioning of special bodies for combating corruption and inevitably bringing the perpetrators to responsibility for the implementation of public control over corruption through the institution of accused persons; confiscation of property of persons who cannot confirm the legality of its origin; the work of the mass media in the promotion of the fight against corruption

and the coverage of corruption cases and the fight against them; renewal of the criminalization of the article for illegal enrichment.

Key words: corruption; anti-corruption activities; counteracting corruption; international experience.